

Ewelina Mika

Sprawozdanie ze Zjazdu Delegatów Oddziałów Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, Złoty Potok 2012

Wiek XIX : Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 5
(47), 624-632

2012

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIE ZE ZJAZDU DELEGATÓW ODDZIAŁÓW
TOWARZYSTWA LITERACKIEGO IM. ADAMA MICKIEWICZA
ZŁOTY POTOK 2012

W DNIACH 3–5 WRZEŚNIA 2012 roku w Złotym Potoku, urokliwej miejscowości wypoczynkowej położonej na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, odbyły się Zjazd Delegatów Oddziałów Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza i poprzedzająca go Międzynarodowa Konferencja „*Gdzie piękność, gdzie poezja...?*” *Zygmuntowi Krasińskiemu w 200. rocznicę urodzin (1812–1859)*, zorganizowane przez Częstochowski Oddział TLiAM, Instytut Filologii Polskiej Akademii im. Jana Długosza, w porozumieniu i we współpracy z Zarządem Głównym TLiAM, przy wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, życzliwości Urzędu Gminy Janów – Złoty Potok, Muzeum Regionalnego im. Zygmunta Krasińskiego w Złotym Potoku, pod honorowym patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskiego Komitetu do spraw UNESCO, Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Wójta Gminy Janów.

Obrazy odbywały się w miejscu, które poza tym, że odznacza się wieloma walorami krajobrazowymi, stanowi interesujący punkt geografii literackiej, a to z powodu związków Zygmunta Krasińskiego i jego rodziny ze Złotym Potokiem. Właśnie w złotopotockim dworcu (niegdyś będącym domem romantycznego poety, obecnie mieści się tu siedziba Muzeum ze stałą ekspozycją pamiątek po rodzinach Krasińskich i Raczyńskich) dzięki gościnności i uprzejmości Pana mgra Andrzeja Kuźmy, Dyrektora Muzeum, dokonano oficjalnego otwarcia konferencji.

Wśród zaproszonych znaleźli się badacze literatury i kultury romantyzmu reprezentujący krajowe ośrodki akademickie oraz przedstawiciele zagranicznych: prof. Michał Masłowski, niegdyś profesor literatury polskiej na Sorbonie, wykładowca na Uniwersytecie w Nancy, członek zagraniczny PAU, oraz prof. Rolf Fieguth, slawista i literaturoznawca, honorowy członek TLiAM, dawniej związany z Uniwersytetem w Konstancji nad Jeziorem Bodeńskim, Amsterdamskim Uniwersytetem Państwowym, Wolnym Uniwersytetem w Berlinie Zachodnim, do niedawna również z Uniwersytetem we Fryburgu szwajcarskim.

Przybyłych gości w imieniu organizatorów powitali prowadzący spotkanie dr Artur Żywiołek, a następnie pomysłodawcy konferencji o Krasińskim, Dziekan Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie – prof. Agnieszka Czajkowska. Słowa podziękowania za przybycie i życzenia owocnych obrad skierowali do zgromadzonych również mgr Andrzej Kuźma – Dyrektor Muzeum Regionalnego im. Zygmunta Krasińskiego oraz w imieniu władz Zarządu Głównego TLiAM – prof. Jacek Wójcicki.

W pierwszej części konferencji, prowadzonej przez prof. Rolfa Fiegutha, mogliśmy posłuchać referatu mgra Andrzeja Kuźmy *Związki Krasińskich ze Złotym Potokiem*, odsłaniającego szczegółowe wątki dotyczące biografii i egzystencji poety z okresu pobytu rodziny Krasińskich w Złotym Potoku oraz historii majątku za panowania kolejnych spadkobierców. Prof. Michał Masłowski w swym wystąpieniu „*Nie-Boska komedia*” przed i po 1989 r. komentował najbardziej wyraziste i doniosłe inscenizacje słynnego dramatu Krasińskiego. O zamiłowaniu do podróżowania, swoistej „gorączce podróży” i sugestywnych zapisach wrażeń z wojaży mówił prof. Jacek Lyszczyna – *Zygmunta Krasińskiego gorączka podróży*, zaś prof. Marek Piechota w referacie *Ograniczony poliglotyzm Zygmunta Krasińskiego?* poruszył kwestię wielojęzyczności poety. Szczegółowych aspektów twórczości „trzeciego wieszca” dotyczyły wystąpienia: prof. Michała Kuziaka – *Empiryczna i transcendentalna. Dwie formuły podmiotowości w korespondencji Krasińskiego*, prof. Macieja Szargota – *Kuszenie hrabiego Henryka*, dr Ewy Szczegłackiej-Pawłowskiej – *Krasiński raptularzowy*, prof. Anny Kurskiej – *Krasiński – Klaczko. O wzajemnych relacjach*. Z kolei wystąpienie dra Krzysztofa Czajkowskiego: *Józefa Mikołajtisa „złotopotocka” legenda hrabiego Zygmunta Krasińskiego* traktowało między innymi o zapośredniczonej refleksji na temat autora *Agaj-Hana*, ukazanej z perspektywy Józefa Mikołajtisa, badacza i niestrudzonego popularyzatora twórczości romantyków, założyciela Częstochowskiego Oddziału TLiAM.

Po podsumowaniu części plenarnej uczestnicy spotkania udali się na wycieczkę „Szlakiem Zygmunta Krasińskiego”. Na szlaku popołudniowej wędrówki znalazły się najbardziej urokliwe zakątki i osobliwości natury doliny Wiercicy.

Kolejny dzień miał podwójny charakter: był to drugi dzień konferencji, jak i dzień oficjalnego rozpoczęcia obrad Zjazdu Delegatów Oddziałów TLiAM. Obrady konferencyjne miały miejsce w Hotelu „Kmicic”, odbywały się w sekcjach i ogniskowały się wokół różnorodnych przestrzeni tematycznych, wyznaczanych przez: refleksję nad twórczością epistolarną (referat mgra Michała Chmiela *Tradycja ikonograficzna melancholii w epistolografii Zygmunta Krasińskiego*), literaturoznawczo-teologiczne spojrzenie na twórczość literacką (prof. Ryszard Zajączkowski – *Zygmunt Krasiński wobec Piusa IX*, prof. Antoni Czyż – *Modlitwy liryczne Krasińskiego. Genologia, obrazy, tematy*, dr Beata Łukarska – *Eklezjologia Zygmunta Krasińskiego. Literaturoznawcze uwagi teologa*, dr Katarzyna Janus – „*Choć Duch obiecan już się przelewa...*”. *Zygmunta Krasińskiego idea epoki Ducha Świętego*), na twórczość dramatyczną – z perspektywy inscenizacji (dr Maria Makaruk – *Dwie odsłony dramatu. O jubileuszowych inscenizacjach „Nie-Boskiej komedii”*). Czytano Krasińskiego intertekstualnie

(dr Artur Żywiołek – *Zygmunt Krasiński w kontrapunkcie Mariana Zdziechowskiego i Stanisława Brzozowskiego*), przez pryzmat odniesień do różnorodnych zagadnień kulturowych (dr Agata Seweryn – *Paw i wąż, czyli o Oriencie Krasińskiego*, dr Mirosław Gołuński – *Motyw śmierci Mieszka w „Władysławie Hermanie i jego dworze”*, mgr Katarzyna Rytlewska – *Szaleństwo Zygmunta Krasińskiego jako mimikra i odbicie*, mgr Marzena Gonera – *Imiona miłości w twórczości Zygmunta Krasińskiego*). Poruszona została kwestia odbioru, obiegu dzieł romantyka (referat prof. Elżbiety Hurnikowej zatytułowany *Zygmunt Krasiński – z dziejów recepcji*) oraz ich edycji (dr Teresa Winek – *Jak wiek XX wypłacał się dziewiętnastowiecznemu poecie? Przyczynek do historii wydawniczej Zygmunta Krasińskiego*; prof. Mirosław Strzyżewski – *Nowe wydanie dzieł Krasińskiego*). Wśród zainteresowań badawczych prelegentów znalazły się także koncepcje historyczne i historiozoficzne Krasińskiego (dr Michał Sokulski – *Mesjanizm narodowy w twórczości Zygmunta Krasińskiego*) oraz nawiązania do najdawniejszej historii i sposoby konceptualizowania jej przejawów (dr Zbigniew Kaźmierczyk – *Słowiańskie fantazmaty Zygmunta Krasińskiego*, prof. Adam Regiewicz – *Średniowiecze Krasińskiego, czyli romantyczne konstruowanie mitu „wieków średnich”*).

Po podsumowaniu konferencji zapoczątkowano zaplanowane na dwa dni obrady Zjazdu Delegatów Oddziałów TLiAM, które odbywały się w sali konferencyjnej Hotelu „Kmicic”. Wybrany na przewodniczącego Zjazdu dr Artur Żywiołek (Oddział Częstochowa) powitał zgromadzonych gości. Następnie w imieniu organizatorów wystąpiła przewodnicząca Częstochowskiego Oddziału TLiAM, dr Elżbieta Wróbel, która przywitawszy przybyłych, podziękowała Zarządowi Głównemu za powierzenie zadania przygotowania przedsięwzięcia, podkreślając jednocześnie duże znaczenie tego wydarzenia w ponad pięćdziesięcioletniej historii Oddziału.

Uroczystego otwarcia Zjazdu dokonała Prezes TLiAM, prof. Grażyna Borkowska, jednocześnie wyrażając chęć rozmowy o idei Towarzystwa, sposobie jej urzeczywistnienia, dotychczasowej pracy Zarządu Głównego oraz o wspólnych planach na przyszłość. Zwróciła uwagę na humanistyczny wymiar Towarzystwa, bezinteresowne, twórcze i zaangażowane współdziałanie, podkreślając, że to potencjał ludzki Towarzystwa jest sprawą najcenniejszą i wymagającą starannej dbałości. Przy tej okazji pojawiła się refleksja upamiętniająca zmarłych w latach 2008–2012 członków Towarzystwa: prof. Janusza Maciejewskiego, dr Irenę Szypowską, prof. Zdzisława Szelągę i jego małżonkę, panią Wandę Szelągową; prof. Stanisława Fitę, dr Marię Dernałowicz, Zofię Makowską, Pietro Marchesaniego, dr. Eligiusza Szymanisa, prof. Tadeusza Ulewicza, prof. Alinę Witkowską, których inspirująca działalność wywarła znaczny wpływ na losy TLiAM i aktualny sposób funkcjonowania. Ich pamięć uczczono chwilą ciszy.

Po wstępnych ustaleniach dotyczących przebiegu obrad przedstawiciele Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego wygłosili sprawozdania z prac reprezentowanych przez siebie instancji. Jako pierwsza głos zabrała Prezes TLiAM, prof. Grażyna Borkowska. W swojej wypowiedzi podsumowującej działania Zarządu

Głównego w okresie czteroletniej kadencji doceniła istnienie prawdziwego kontaktu i relacji wzajemnego zaufania między Oddziałami i Zarządem Głównym, co umożliwia wspólne realizowanie wyznaczonych celów, wspieranie aktywności Oddziałów i daje przeświadczenie o możliwości rozwiązania każdej problematycznej kwestii.

Szczegółowo wspomniała o realizowanych przez TLiAM (przy współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biblioteką Narodową, Narodowym Centrum Kultury i ZAiKS-em) przedsięwzięciach naukowych, wydawniczych, odczytowych, popularyzatorskich, które składają się na działalność naukowo-badawczą i edytorską TLiAM oraz organizowanie uroczystych obchodów jubileuszy pisarzy. W ciągu minionej kadencji okazją do tego były: *Rok Słowackiego*, stulecie śmierci Elizy Orzeszkowej i *Jubileuszowy Rok Bolesława Prusa*. Co ważne, ich świętowaniu towarzyszyła idea stworzenia programu obchodzenia tego typu rocznic. Należy nadmienić, że w tym czasie uporządkowano zbiory archiwalne TLiAM i ulokowano je w archiwum Polskiej Akademii Nauk.

Przy okazji charakteryzowania działalności Komisji Edytorskiej, Komparatystycznej i Dydaktycznej TLiAM pojawił się postulat dotyczący sfery zainteresowania i prac tej ostatniej, a mianowicie propozycja dyskusji nad współczesnymi standardami kształcenia polonistycznego. Prof. Borkowska podzieliła się też swoimi spostrzeżeniami na temat ujemnych stron funkcjonowania Towarzystwa. Niepokój mogą budzić: słaby kontakt między Oddziałami, przygasająca aktywność niektórych z nich, zamknięcie Oddziałów w Opinogórze i Krasnymstawie. Jednocześnie Prezes Towarzystwa wyraziła przekonanie o możliwości dialogu i wprowadzenia zmian niwelujących owe mankamenty. Wystąpienie pani Prezes oraz zdającej sprawę z prac Głównej Komisji Rewizyjnej dr Moniki Gabryś-Sławińskiej wywołały żywą debatę.

Początkowe głosy bezpośrednio odnosiły się do sprawozdania przedstawionego przez Prezes Zarządu i miały charakter dopowiedzeń do poszczególnych wątków. Ponownie pojawił się temat pisma „Wiek XIX. Rocznik TLiAM”. Prof. Barbara Bobrowska, redaktor naczelna rocznika, mówiła o licznych zmianach w formule pisma, jakie dokonały się w przeciągu minionych czterech lat – na uwagę zasługuje tutaj poszerzenie składu rady naukowej o sześciu pracowników akredytowanych na uczelniach zagranicznych oraz o recenzentów międzynarodowych. Po czym wspomniała o czekających „Wiek XIX” kolejnych innowacjach, mających na celu podwyższenie jego rangi jako czasopisma naukowego. Tak więc w ciągu dwóch lat planowane jest między innymi stworzenie strony internetowej rocznika z jednoczesnym zachowaniem wersji papierowej oraz umieszczenie archiwum czasopisma na platformie cyfrowej.

Z kolei prof. Lidia Wiśniewska krótko odniosła się do sprawozdawczego opisu przedsięwzięć Komisji Komparatystycznej, wyrażając nadzieję kontynuowania działań wydawniczych zgodnie z formułą zaproponowaną w publikacjach: *Komparatystyka między Mickiewiczem a dniem dzisiejszym* oraz *Komparatystyka między Mickiewiczem a dniem dzisiejszym II*, i zaprosiła zebranych do współpracy naukowej.

Uwagę zebranych na dłużej przykuły sprawy związane z pracami Komisji Dydaktycznej, kierowanej przez nauczyciela praktykującego mgr Annę Nakielską-

-Kowalską (Oddział Bydgoszcz), a w szczególności potrzeba nawiązania ściślejszej współpracy z polonistami spoza grona akademickiego. Głos w tej sprawie zabrała współpracująca z mgr Anną Nakielską-Kowalską prof. Lidia Wiśniewska. Wyraziła ubolewanie z powodu niewielkiego zainteresowania ze strony poszczególnych Oddziałów Towarzystwa, a także ze strony środowiska nauczycielskiego przedsięwzięciami współorganizowanymi przez tę Komisję. W związku z tą niepokojącą sytuacją, w celu usprawnienia współpracy z Komisją Dydaktyczną, prof. Wiśniewska zgłosiła w imieniu mgr Anny Nakielskiej-Kowalskiej pomysł wyłonienia spośród członków Oddziałów osób odpowiedzialnych za sprawy dydaktyczne.

Nawiązaniem do wypowiedzi prof. Lidii Wiśniewskiej był głos mgr Heleny Szczepanik (Oddział Jarosław) sygnalizujący, że mała frekwencja nauczycieli w przedsięwzięciach doksztalceniowych może wynikać z braku zgody ze strony przełożonych, gdyż zajęcia takowe często kolidują z pracą. W odpowiedzi na to prof. Lidia Wiśniewska podsunęła pomysł mgr Anny Nakielskiej-Kowalskiej organizowania owych zajęć w dni wolne od pracy, jednakowoż nadal apelowała o wydelegowanie spośród członków Oddziałów osoby odpowiedzialnej za dydaktykę, która kontaktowałaby się bezpośrednio z mgr Nakielską, co mogłoby w przyszłości zaowocować powstaniem w ramach Towarzystwa rady podejmującej wiążące decyzje w sprawach kształcenia.

Wymianę zdań wywołała też propozycja zawarta w sprawozdaniu Głównej Komisji Rewizyjnej o przeformułowaniu działalności Towarzystwa z popularyzatorskiej na badawczo-naukową, elitarną. Otworzyła ją wypowiedź dr Marzeny Kryszczuk (Oddział Siedlce), która dostrzegła w tym postulat zagrożenie dla niektórych ośrodków; stwierdziła, że byłaby to wielka szkoda, gdyby takie przeformułowanie nastąpiło, ponieważ – jej zdaniem – część ośrodków mogłaby nie podjąć postulowanym ambicjom, natomiast uważa za w pełni potrzebną kontynuację aktualnego sposobu funkcjonowania TLiAM. W odpowiedzi na ten głos dr Monika Gabrys-Sławińska zaznaczyła potrzebę eksponowania przynależności do Towarzystwa jako rzeczy wartościowej i wyróżniającej, stąd postulat elitaryzmu. Z kolei dr Tatiana Czerska (Oddział Szczecin) zastanawiała się nad bliskością diskutowanej wizji TLiAM z projektem branżowości Towarzystwa wysuniętym przez byłego przewodniczącego Zarządu Oddziału Szczecińskiego, prof. Jerzego Madejskiego. W myśl tej propozycji o członkostwie w Towarzystwie decydowałoby polonistyczne wykształcenie, co zdaniem mówiącej podniosłoby prestiż społeczności nauczycielskiej, przyniosłoby korzyści zawodowe dla tej grupy i zachęciło do większego zaangażowania w prace Towarzystwa.

Dr Elżbieta Wróbel (Oddział Częstochowa) zauważyła z kolei, że podjęcie konkretnych kroków i przeformułowań jest uwarunkowane specyfiką poszczególnych Oddziałów. Jej zdaniem, siła mniejszych Oddziałów zależy od lokalnych działań popularyzatorskich, dzięki którym ich członkowie (a zarazem idea Towarzystwa) są identyfikowani wśród szerszej społeczności. Jej samej – jak stwierdziła – bliski jest obraz Towarzystwa będącego pośrednikiem między środowiskiem naukowym i nauczycielskim.

Głosem wyjaśniającym i jednocześnie wyrażającym sprzeciw wobec propozycji dr Tatiany Czerskiej była wypowiedź prof. Jacka Wójcickiego (Oddział Warszawa), który postulat Głównej Komisji Rewizyjnej widzi bardziej jako zachętę do rozpropagowania idei Towarzystwa poprzez rozpowszechnienie jego przyjaznego wizerunku niż przymus administracyjny. Przyjęcie postulatu nie jest możliwe także z prawnego punktu widzenia. Towarzystwo ma bowiem status stowarzyszenia pożytku publicznego, opierającego swe funkcjonowanie na składkach czy funduszach powierzonych, bez możliwości wypracowania korzyści majątkowych, więc nie może mieć kształtu instytucji czy izby branżowej.

Dysputę stonowało spostrzeżenie prof. Teresy Kostkiewiczowej (Oddział Warszawa), że nie ma sprzeczności między elitarnością a popularyzatorstwem. Towarzystwa grupujące elitę intelektualną prowadziły zawsze działalność popularyzatorską. Według jej opinii zadaniem Towarzystwa jest pozyskanie w ilości większej niż dotychczas polonistów pracujących w szkołach i pracowników naukowych. Pokutuje zaś zaniedbanie mające swe źródło w latach 80., gdy na uczelniach powstawały organizacje takie jak Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki i jemu pokrewne, mające służyć pomocą instytucjom akademickim w prowadzeniu różnorodnej działalności, a które jednocześnie odciągały od Towarzystwa pewną część środowiska akademickiego. Rozwiązania dzisiejszej sytuacji upatruje w działalności TLiAM, na tyle wyraźnej w środowiskach akademickich i szkolnych, aby mogła przyciągać osoby postronne. Możliwość realizacji za pośrednictwem Towarzystwa grantów badawczych może być również czynnikiem zachęcającym do członkostwa.

Prof. Teresa Kostkiewiczowa odniosła się również do kwestii podnoszonej przez prof. Lidię Wiśniewską, stawiając pytanie o możliwości Towarzystwa w zakresie wpływania na edukację polonistyczną w sytuacji, gdy napotyka ono barierę biurokratyczną, a także gdy ograniczane są możliwości uczestnictwa nauczycieli w spotkaniach mogących służyć pogłębieniu ich wiedzy i umiejętności zawodowych. Okoliczności te oceniła jako skandaliczne, a podniesioną kwestię pozostawiła otwartą, jako wymagającą namysłu.

Pojawiły się też inne pomysły popularyzowania idei Towarzystwa. Według prof. Jana Ciechowicza (Oddział Gdańsk), odrzucającego ideę branżowości TLiAM, jednym ze sposobów jest zachęcenie do członkostwa młodych adeptów nauki, na przykład doktorantów, co spotkało się z akceptacją prof. Lidii Wiśniewskiej, która jako przykład zbliżonego rozwiązania wskazała tworzącą się sekcję młodych w Oddziale Bydgoskim TLiAM, również skupiającą doktorantów.

Jako przedstawicielka Komisji Dydaktycznej wniosła dodatkowo, by rozważyć możliwość organizowania w ramach społecznej działalności Towarzystwa pozaszkolnych grupowych zajęć, służących pomocy w nauce. Podkreśliła też nieustanną potrzebę zwracania się do instytucji odpowiedzialnych za edukację polonistyczną i upominania się o zmianę aktualnego stanu rzeczy. Bezpośrednio do tej kwestii odniósł się mgr Marek Urbanowicz (Oddział Suwałki), praktykujący nauczyciel, podkreślając bezinteresowność i wolę nauczycieli angażowania się w różnorakie

przedsięwzięcia, o ile przynoszą one realne skutki. Stąd jego propozycja konkretnych działań Towarzystwa mających na celu obnażanie rzeczywistych braków w systemie kształcenia polonistycznego, na przykład poprzez opracowanie sprawdzianów kompetencji na poszczególnych etapach kształcenia, które by pokazywały realne wyniki zdobyte na niższych szczeblach edukacji.

W odpowiedzi na pytanie o sposoby zacieśnienia kontaktów ze środowiskiem nauczycielskim dr Tatiana Czerska (Oddział Szczecin) wskazała jako przykład funkcjonowanie Wszechnicy Polonistycznej organizowanej przez Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Szczecińskiego, Oddział TLiAM oraz Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli. W jej działalność, adresowaną do środowisk nauczycielskich, są również zaangażowani doktoranci.

Kwestia nawiązania bliższego kontaktu ze środowiskiem nauczycielskim spłotła się bezpośrednio z refleksją na temat nauczania języka polskiego na niższych szczeblach edukacji i poziomem wiedzy polonistycznej uczniów. Próba uzasadnienia obecnego stanu systemu kształcenia humanistycznego był głos dra Artura Żywiołka (Oddział Częstochowa), który źródłem nieprawidłowości w edukacji polonistycznej jest skłonny upatrywać w systemie egzaminowania opartym na dziewiętnastowiecznym scjentyzmie. Dopelnieniem tych rozważań była wypowiedź dra Mirosława Gołuńskiego (Oddział Bydgoszcz), który – nawiązawszy do doświadczeń Olimpiady Literatury i Języka Polskiego – przypomniał zadane mu przez grono polonistów sugestywne pytanie o klucz odpowiedzi do zadań Olimpiady, co traktuje jako symptomatyczne dla dzisiejszego stanowiska nauczycieli w kwestii egzaminowania. Ta uwaga spotkała się z protestem mgra Marka Urbanowicza podważającym zasadność takiego przypuszczenia.

Dyskusję zamknęła refleksja mgr Czesławy Szeteli (Oddział Rzeszów) wypowiadającej się jako była nauczycielka języka polskiego, która wykazując zrozumienie dla zainteresowania Towarzystwa sprawami nauczania i doceniając wagę podniesionego problemu, jednocześnie skierowała uwagę słuchaczy na potrzebę pamięci o historii TLiAM, powodach jego ukonstytuowania się i konieczności pielęgnowania idei stanowiących jego początek.

Dalsza część spotkania miała charakter wyborczy, bowiem ostatnim punktem harmonogramu tego dnia obrad było głosowanie nad udzieleniem absolutorium dotychczasowym władzom Zarządu Głównego. Pozytywnie oceniono czteroletnią pracę Zarządu Głównego, jednomyślnie udzielając absolutorium jego władzom.

Posiedzenie wznowiono 5 września o godz. 9.00, a jego celem był wybór nowych władz Towarzystwa. Najpierw w tajnym głosowaniu dokonano wyboru Prezesa Zarządu Głównego TLiAM. Tę funkcję ponownie powierzono Pani prof. Grażynie Borkowskiej, wyrażając tym samym aprobatę dla jej dotychczasowych działań na rzecz rozwoju Towarzystwa. W dalszej kolejności przystąpiono do głosowania, podczas którego spośród zgłoszonych kandydatów wyłoniono członków Zarządu Głównego. W nowo ukonstytuowanym Zarządzie znaleźli się: prof. Teresa Kostkiewiczowa, prof. Jacek Wójcicki, prof. Lidia Wiśniewska, prof. Barbara Bobrowska, prof. Maria

Bokszczanin, dr Elżbieta Wróbel, dr Małgorzata Burta, dr Anna Sobieska, mgr Marek Urbanowicz, prof. Agnieszka Czajkowska, prof. Marek Stanisław, prof. Jan Ciechowicz, prof. Roman Loth, dr Maria Makaruk, mgr Anna Nakielska-Kowalska, dr Artur Żywiołek, dr Iwona Wiśniewska.

W skład Głównej Komisji Rewizyjnej weszli dr Elżbieta Świdorska, prof. Kazimierz Maciąg, dr Marzena Kryszczuk, dr Monika Gabryś-Sławińska, dr Maria Berkan-Jabłońska, zaś nowymi członkami Sądu Koleżeńskiego zostali: dr Joanna Warońska, dr Barbara Szargot i prof. Wiesław Ratajczak.

Przedmiotem głosowania uczestników Zjazdu stał się również przygotowany i ogłoszony przez Zarząd Główny projekt zmian w statucie TLiAM (delegaci oddziałów mogli się z nim zapoznać odpowiednio wcześniej i zgłosić ewentualne uwagi). Polegały one między innymi na uściśleniu tych zapisów, które traktują o uprawnieniach Towarzystwa wynikających z jego społecznego charakteru (np. w zakresie finansowania), czy tych dotyczących powoływania kandydatów do Zarządu. Dookreślono i przeformułowano również te fragmenty dokumentu, które wymagały odświeżenia, dostosowania do bieżących realiów, na przykład w zakresie komunikacji społecznej. Projekt poprawek został przyjęty jednogłośnie w zgłoszonej formie.

Również tego dnia na wniosek Zarządu Głównego przez Zjazd Delegatów Oddziałów zostali mianowani Członkowie Honorowi TLiAM. W zaszczytnym gronie znaleźli się: wieloletnia prezes Tarnowskiego Oddziału TLiAM – mgr Krystyna Głombowa; znana i szanowana pedagog i aktywna uczestniczka częstochowskiego życia literackiego – dr Barbara Kubicka-Czekaj; wybitna literaturoznawczyni związana z Instytutem Badań Literackich PAN, współredaktor „Pamiętnika Literackiego” – prof. Teresa Kostkiewiczowa; historyk literatury, znamienity badacz i edytor – prof. Roman Loth; filolog klasyczny, badacz tradycji antycznej, historii dramatu i teatru – prof. Jerzy Axer; znana językoznawczyni i badaczka literatury, autorka podręczników szkolnych – prof. Jadwiga Puzynina; założycielka Katedry Filologii Polskiej na Państwowym Uniwersytecie im. Janki Kupały w Grodnie i orędowniczka kultury polskiej na Białorusi – prof. Swietłana Musijenko; nauczycielka języka polskiego z wieloletnim stażem, przewodnicząca Zarządu Oddziału TLiAM w Jarosławiu – mgr Helena Szczepanik; historyk literatury i znawca kultury Pomorza – prof. Jan Data; uznany literaturoznawca, specjalista z zakresu Młodej Polski i teorii interpretacji – prof. Zbigniew Lisowski. Zaszczytne wyróżnienie jest dowodem wieloletniej pracy na rzecz rozwoju Towarzystwa, jak również zasług na polu badania i krzewienia literatury polskiej.

Ponadto w ostatnim dniu dokonano rozstrzygnięć różnorodnych kwestii, które pojawiły się w toku dyskusji na temat misji, jaką Towarzystwo spełnia. Wynikające z debaty szczegółowe postulaty działań znalazły się w podsumowaniu dwudniowych obrad wygłoszonym przez Prezes Grażynę Borkowską. Pomysł o przeformułowaniu działań stowarzyszenia został ostatecznie odrzucony w myśl opinii, że alternatywa: elitaryzm czy popularyzatorstwo jest fałszywa, a celem paradygmatycznym jest skupienie wokół TLiAM środowiska polonistycznego, co jest zgodne ze współ-

notowym charakterem organizacji. Wysłunięto propozycję, by utrzymać jej działalność w dotychczasowym kształcie, przy jednoczesnym nastawieniu się na zmiany w edukacji polonistycznej, na przykład poprzez wypracowanie efektywnego modelu kształcenia polonistycznego, nawiązanie kontaktu z metodykami pracującymi nad zasadami tworzenia i oceniania matury. Pojawiła się zachęta do częstszych kontaktów między oddziałami oraz zapraszania do współdziałania w ramach Towarzystwa osób pozbawionych z różnych powodów możliwości realizowania zawodowych ambicji polonistycznych.

Wszystkie te szczegółowe rozwiązania ogniskują się wokół priorytetu, jakim dla Towarzystwa jest budowanie poczucia wspólnoty wartości i kultury. Zjazd Delegatów Oddziałów Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Złotym Potoku i poprzedzająca go konferencja były niewątpliwie jeszcze jedną okazją do tego, by sobie ten nadrzędny cel – i wszelkie zobowiązania, jakie mu towarzyszą i z niego wynikają – na nowo uświadomić. Realizowaniu wymogów instytucjonalnych, wpisanych w organizacyjną stronę istnienia i prawidłowego funkcjonowania TLiAM, towarzyszyła bowiem od pierwszego dnia spotkania głęboka refleksja humanistyczna. Refleksja inspirowana zarówno twórczością wielkiego romantyka, do czego skłaniało sympozjum naukowe, ale także podsycana czymś bliższym – pamięcią o zasługach byłych członków Towarzystwa, jak również doświadczeniem obecnych, którzy chcą dzielić się w ramach stowarzyszenia swym talentem, wiedzą i pracą.

Ewelina Mika